

Santrauka piliečiams

ES pasiūlymas. Prekybos paslapčių apsauga

Svarstomas klausimas

- Prekybos paslapčių **vagystės kelia vis didesnį susirūpinimą**. 2013 m. apie bent vieną informacijos vagystę pranešė kas ketvirta Europos bendrovė (2012 m. – 18 %).
- Prekybos paslapčių **apsaugos** lygis ES šalyse labai skiriasi dėl skirtingų nacionalinių teisės aktų ir dėl to, kad prekybos paslapties sąvoka nėra apibrėžta ES mastu.
- ES prekybos paslapčių apsaugos teisinė sistema **nėra aiški** naudotojams.

Kas yra prekybos paslaptys?

Tai **svarbi** konfidenciali **informacija**, kurios bendrovės, mokslininkai ir novatoriai paprastai neatskleidžia tiems, kurie nepriklauso jų pačių organizacijai arba partnerių tinklui, kad įgytų arba išlaikytų **konkurencinį pranašumą**.

Iš esmės prekybos paslaptis sudaro 2 rūšių informacija:

- **techninė** (gamybos procesai, formulės, cheminiai junginiai, ir t. t.),
- **komercinė** (klientų sąrašai, rinkodaros tyrimų rezultatai, produkto pateikimo rinkai duomenys ir t. t.).

Kas tiksliai pasikeis?

Naujuoju ES pasiūlymu siekiama **suderinti nacionalinius teisės aktus** siekiant užtikrinti, kad jeigu konkurentai pavogs ar kitaip neteisėtai įsigis (arba panaudos) šią informaciją, nukentėjusysis:

- galėtų ginti savo teises teisme,
- galėtų naudotis pakankamomis ir panašiomis teisių gynimo priemonėmis visoje ES.

Pasiūlymu konkrečiai:

- nustatoma, kokios galimos **taisomosios priemonės** (pvz., galimybė užkirsti kelią konkurentams naudoti pavogtą informaciją),
- nukentėjusiesiems sudaromos geresnės galimybės gauti **kompensaciją**,
- nustatomos taisyklės, skirtos apsaugoti konfidencialią informaciją **nagrinėjant ginčus**.

Kam ir kuo tai bus naudinga?

- **Mums visiems** – didesnė prekybos paslapčių apsauga skatina daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir plėtrą, o tai reiškia daugiau darbo vietų ir naujų bei geresnių produktų.
- Visoms **bendrovėms**, o ypač:
 - **mažosioms ir vidutinėms bei naujai įsteigtoms įmonėms**, kurioms konfidencialumas dar svarbesnis negu didelėms įmonėms,
 - novatoriškoms įmonėms ir toms, kurių specializacija – **žinių kapitalas** (praktinė patirtis, MTTP, kūrybiniai produktai).

Kodėl ES turi imtis veiksmų?

- Šiuo metu prekybos paslapčių apsauga reglamentuojama **tik nacionaliniais teisės aktais** ir jie labai skirtingi. Kai kurios ES šalys konkrečių prekybos paslapčių srities teisės aktų neturi.

- Tai **trukdo prekybai** (praktinių žinių ir technologijų įgijimo, licencijavimo bei dalijimosi jomis sunkumai) ir **moksliniams tyrimams** visoje ES, todėl inovacijų veikla tampa nepagrįstai rizikinga ir sudėtinga.
- Tai taip pat **varžo** įvairių ES šalių įmonių, mokslininkų ir novatorių **bendradarbiavimą**.

Kada pasiūlymas turėtų įsigalioti?

Ne vėliau kaip **po 4 metų**, bet galbūt ir greičiau. Tai priklauso nuo ES ir nacionalinės teisėkūros procesų spartos.